УДК 347.61/.63
DOI https://doi.org/10.51989/NUL.2026.4.42

НЕМАЙНОВІ СІМЕЙНІ СПОРИ МІЖ БАТЬКАМИ ЩОДО ДІТЕЙ (ВІД КОНЦЕПТУ ДО ВИРІШЕННЯ)

Муха Микола Євгенович,
orcid.org/0009-0003-6559-5383
аспірант кафедри приватного права
Хмельницького університету управління та права
імені Леоніда Юзькова

Визначено, що до систематики немайнових сімейних спорів між батьками щодо дітей належать: 1) генеологічні батьківські спори: а) спір про визнання батьківства; б) спір про батьківство між чоловіком матері дитини та особою, яка вважає себе батьком дитини; в) оспорювання батьківства особою, яку записана батьком дитини; г) оспорювання батьківства після смерті особи, яка записана батьком дитини; 2) антропонімічні батьківські спори: а) спір між батьками щодо прізвища дитини; спір між батьками щодо зміни прізвища дитини (прізвищні батьківські спори); б) спори між батьками щодо імені дитини (іменні батьківські спори); 3) батьківські спори щодо виховання дитини; 4) осідкові батьківські спори.

Запропоновано ч. 1 ст. 146 Сімейного кодексу України доповнити абз. 3 та викласти його в такій редакції: «Дитині не може бути дано ім'я, в якому фігурують:1) цифри; 2) спеціальні знаки (математичні знаки, типографічні символи, смайлики та емодзі, міжнародні та фонетичні символи, карткові масті та інші декоративні знаки); 3) розділові знаки (крапка, кома, крапка з комою, двокрапка, тире, три крапки, знак оклику, знак питання, лапки, дужки, скісна риска, проміжок); 4) латинські та кириличні літери, що поєднані у якийсь спосіб; 5) різномовні літери; 6) нецензурна лексика; 7) слова, що позначають хвороби, асоціальні явища, ганебні поняття або предметні назви; 8) прізвище державного та (або) громадського діяча держави-агресора».

Обґрунтовано, що ч. 2 ст. 146 Сімейного кодексу України доцільно доповнити абз. 2 і 3 та викласти їх у таких редакціях: «Послідовність розміщення складників подвійного (дуального) ім'я дитини може бути з'єднано за алфавітом та (або) за милозвучністю. Якщо дитині дано подвійне (дуальне) ім'я, то може бути змінено послідовність розміщення його складників». Крім того, ч. 3 ст. 145 Сімейного кодексу України варто доповнити абз. 2 про те, що спори щодо прізвища дитини можуть бути передані на медіацію за згодою батьків до звернення до органу опіки та піклування або суду; по-друге, ч. 3 ст. 146 Сімейного кодексу України доповнити абз. 2 про те, що спори щодо імені дитини можуть бути передані на медіацію за згодою батьків до звернення до органу опіки та піклування або суду.

Ключові слова: *немайнові сімейні спори, батьки, діти, генеологічні батьківські спори, антропонімічні батьківські спори, батьківські спори щодо виховання дитини, осідкові батьківські спори.*

Mukha Mykola. Non-property family disputes between parents regarding children (from concept to solution)

It has been determined that the taxonomy of non-property family disputes between parents regarding children includes: 1) genealogical parental disputes: a) a dispute about recognition of paternity; b) a dispute about paternity between the husband of the child's mother and a person who considers himself the father of the child; c) a dispute about paternity by a person who is recorded as the father of the child; d) a dispute about paternity after the death of a person who is recorded as the father of the child; 2) anthroponymic parental disputes: a) a dispute between parents regarding the child's surname; a dispute between parents regarding changing the child's surname (surname parental disputes); b) disputes between parents regarding the child's name (name parental disputes); 3) parental disputes regarding the upbringing of the child; 4) settlement parental disputes.

It is proposed to supplement Part 1 of Article 146 of the Family Code of Ukraine with para. 3 and to state it in the following wording: "A child may not be given a name that includes:1) numbers; 2) special signs (mathematical signs, typographic symbols, smileys and emojis, international and phonetic symbols, card suits and other decorative signs); 3) punctuation marks (period, comma, semicolon, colon, dash, ellipsis, exclamation mark, question mark, quotation marks, brackets, oblique stroke, space); 4) Latin and Cyrillic letters combined in any way; 5) multilingual letters; 6) obscene vocabulary; 7) words denoting diseases, asocial phenomena, shameful concepts or subject names; 8) the surname of a state and (or) public figure of the aggressor state."

It is substantiated that Part 2 of Art. 146 of the Family Code of Ukraine it is advisable to supplement par. 2 and 3 and set them out in the following wording: "The sequence of placement of the components of the double (dual) name of the child may be connected alphabetically and (or) by melodiousness. If the child is given a double (dual) name, the sequence of placement of its components may be changed". In addition, part 3 of art. 145 of the Family Code of Ukraine should be supplemented with par. 2 stating that disputes regarding the child's surname may be referred to mediation with the consent of the parents before applying to the guardianship and trusteeship body or court; secondly, part 3 of art. 146 of the Family Code of Ukraine should be supplemented with par. 2 stating that disputes regarding the child's name may be referred to mediation with the consent of the parents before applying to the guardianship and trusteeship body or court.

Key words: *non-property family disputes, parents, children, genealogical parental disputes, anthroponymic parental disputes, parental disputes regarding the upbringing of a child, settlement parental disputes.*

Постановка проблеми. Немайнові сімейні спори між батьками щодо дітей посідають важливе місце в системі сімейних спорів між батьками щодо дітей. Існує великий «перелік спорів батьків щодо здійснення їх особистих немайнових прав та обов'язків, які мають особливості в аспекті органів, які уповноважені розглядати спори; суб'єктного складу, правових наслідків прийнятих рішень та змісту прав, захист яких здійснюється відповідним юрисдикційним органом» [1, с. 93]. Попри це, авторської візії таких сімейних спорів та їхнього вирішення в науковій правничій думці досі не було розгорнуто представлено. Це всупереч тому, що доктрина сімейного права, як зазначає В. М. Чернега, визначає «пріоритетні напрями, закономірності та тенденції розвитку українського сімейного законодавства» [2, с. 249].

Стан наукової розробленості проблеми. Упродовж тривалого часу Сімейного кодексу України (далі – СКУ) науковці та юристи-практики (Г. В. Анікіна, Ю. Є. Атаманова, С. С. Бичкова, Н. Л. Бондаренко-Зелінська, В. А. Ватрас, Л. Є. Гузь, К. В. Гусаров, Л. В. Діденко, В. Ю. Євко, Л. В. Красицька, К. В. Москаленко, Н. М. Савчин, Є. В. Синельников, О. В. Синєгубов, З. В. Ромовська, Г. Я. Тріпульський, Ю. В. Черняк, С. І. Шимон, С. О. Школьнік та багато інших) цікавились багатьма питаннями немайнових сімейних спорів між батьками щодо дітей. Проте сформульовану нижче мету статті, на жаль, не було досягнуто за наявності як суб'єктивних, так і об'єктивних чинників.

Метою дослідження є створення концепту немайнових сімейних спорів між батьками щодо дітей та особливості їхнього вирішення. Визначеній меті підпорядковані такі завдання: по-перше, розкрити систематику немайнових сімейних спорів між батьками щодо дітей; по-друге, сформувати пропозиції щодо розвитку національного законодавства з окремих питань немайнових сімейних спорів між батьками щодо дітей та особливостей їхнього вирішення.

Виклад основного матеріалу. У главі 13 СКУ «Визначення походження дитини» забезпечено: а) вирішення спору про визнання батьківства (ст. 128); б) вирішення спору про батьківство між чоловіком матері дитини та особою, яка вважає себе батьком дитини (ст. 129); в) оспорювання батьківства особою, яку записана батьком дитини (ст. 136); г) оспорювання батьківства після смерті особи, яка записана батьком дитини (ст. 137 СКУ) [3]. Однак у правовій теорії відсутня збірна назва таких сімейних спорів. У такому разі варто звернутися до Сучасного тлумачного словника української мови, де слово «*генеологія*» означає: 1) допоміжна історична дисципліна, що досліджує *походження* родів, окремих осіб, їхні родинні та інші зв'язки; 2) родовід, історія роду; родовий запис [4, с. 187]. Своєю чергою,

слово «*походження*» витлумачено як: 1) належність за народженням до певної національності, етнічної групи, місцевості і т.ін.; 2) поява або виникнення чогонебудь як наслідок процесу, події, явища і т.ін. [4, с. 710]. Назвемо їх *генеологічними* батьківськими спорами. Інакше кажучи, доцільно запровадити до правового обігу термін «*генеологічні батьківські спори*».

На нашу думку, *генеологічними батьківськими спорами* є категорією немайнових сімейних спорів, що пов'язана з походженням дитини (з визначенням, установленням або оспорюванням біологічного або юридичного зв'язку між дитиною та її батьками чи одним із них), що розглядаються в судовому порядку і спрямовані на забезпечення прав дитини на виховання в сім'ї, одержання аліментів, а також прав батьків на участь у її житті та прав на спадкування

СКУ уможливлює вирішення: спору між батьками щодо прізвища дитини (ч. 3 ст. 145); спору між батьками щодо зміни прізвища дитини (ч. 5 ст. 148); спору між батьками щодо імені дитини (ч. 3 ст. 146) [3]. Однак усталеної збірної назви таких спорів у юридичній науці донині не розроблено. З огляду на це, звернемося до Сучасного тлумачного словника української мови, де слово «*антропонім*» визначено як власне ім'я людини, слово «*антропоніміка*» означає галузь ономастики, що вивчає власні імена людей, прізвиська та псевдоніми, а слово «*антропонімія*» визначено як сукупність власних імен людей [4, с. 32]. Назвемо їх *антропонімічними* батьківськими спорами. Інакше кажучи, варто запровадити до правового обігу термін «*антропонімічні батьківські спори*».

На нашу думку, *антропонімічними батьківськими спорами* є категорія немайнових правових конфліктів між батьками щодо визначення або зміни прізвища дитини, визначення імені дитини, зміни імені та (або) по-батькові дитини, вирішення яких покладено або на суд, або на орган опіки та піклування.

До *антропонімічних* батьківських спорів доцільно віднести:

а) спір між батьками щодо прізвища дитини; спір між батьками щодо зміни прізвища дитини (назвемо їх *прізвищними* батьківськими спорами);

б) спори між батьками щодо імені дитини (назвемо їх *іменними* батьківськими спорами).

Юридичний зміст назв і приписів ст. 158 «Вирішення органом опіки та піклування *спору щодо участі у вихованні дитини* того з батьків, хто проживає окремо від неї», ст. 159 «Вирішення судом *спору щодо участі у вихованні дитини* того з батьків, хто проживає окремо від неї» СКУ дає змогу найменувати їх батьківськими спори *щодо виховання дитини*.

Поняття «*батьківські спори щодо виховання дитини*» можна сформулювати як категорію немайнових правових спорів між матір'ю та батьком, що виникають у разі відсутності згоди щодо форм та методів виховання їх дитини.

Термін «осідок» багато разів фігурує в проєкті Книги 6 «Право сімейне» проєкту Цивільного кодексу України та визначається як місце проживання (ч. ч. 2, 3 ст. 1551; ч. 2, 3 ст. 1554; абз.2 ч. 7 ст. 1555; ч. ч. 1, 3, 4 ст. 1556 тощо) [5]. Назвемо їх *осідковими* батьківськими спорами. Інакше кажучи, перспективно оперувати в правовому обігу терміном «*осідкові батьківські спори*».

Осідкові батьківські спори можна окреслити як категорію немайнових правових спорів між матір'ю та батьком, які проживають окремо, щодо юридичного встановлення того, з ким із них постійно мешкатиме їхня малолітня дитина.

Отже, до систематики немайнових сімейних спорів між батьками щодо дітей належать:

1) генеологічні батьківські спори:

а) спір про визнання батьківства;

б) спір про батьківство між чоловіком матері дитини та особою, яка вважає себе батьком дитини;

в) оспорювання батьківства особою, яку записана батьком дитини;

г) оспорювання батьківства після смерті особи, яка записана батьком дитини;

2) антропонімічні батьківські спори:

а) спір між батьками щодо прізвища дитини; спір між батьками щодо зміни прізвища дитини (прізвищні батьківські спори);

б) спори між батьками щодо імені дитини (іменні батьківські спори);

3) батьківські спори щодо виховання дитини;

4) осідкові батьківські спори.

Зупинимося на окремих немайнових сімейних спорах між батьками щодо дітей.

Цікавим є питання про *вирішення спору між батьками щодо прізвища дитини*. СКУ дозволено або органу опіки та піклування, або суду вирішувати спір між батьками щодо прізвища дитини (ч. 3 ст. 145). До 14 років основні питання спору між батьків щодо прізвища дитини вирішуються органом опіки та піклування. Згідно зі ст. 18 СКУ неповнолітня дитина має право самостійно подати позовну заяву на захист свого права або інтересу, у зв'язку з чим набуває процесуальних прав позивача та відповідача. У цьому разі йдеться про право на зміну прізвища, дуже важливо з'ясувати судом думки дитини, що стосується її напряму [3; 6, с. 204].

Варто погодитися з думкою З. В. Ромовської про те, що в СКУ не визначено, як діяти, якщо прізвище одного з батьків дитини є вже подвійним? Спосіб вирішення цієї проблеми, за висновками згаданої вченої, має бути поданий у Правилах реєстрації актів цивільного стану. Поки це станеться, доцільно за аналогією застосовувати приписи ч. 3 ст. 35 СКУ: якщо прізвище одного з батьків уже є подвійним, прізвище дитини може бути змодельовано шляхом заміни однієї із частин його прізвища на прізвище другого з батьків. З. В. Ромовська у такому разі радить, якщо, наприклад, прізвище батька Жолкевич-Луговий, матері – Михайлюк. Можуть бути такі варіанти прізвища дочки: Жолкевич-Михайлюк, Лугова-Михайлюк, Михайлик-Жолкевич або Михайлюк-Лугова [7].

Отже, для заповнення законодавчої лакуни ч. 2 ст. 145 СКУ доцільно доповнити абзацом 2 та викласти її в такій редакції: «*Якщо прізвище одного з батьків дитини є вже подвійним, то прізвище дитини може бути змодельовано шляхом заміни однієї із частин його прізвища на прізвище другого з батьків*».

Наступним є питання про *вирішення спору між батьками щодо імені дитини*. Почнемо з того, що, як зазначено в Сучасному словнику української мови, *ім'я* – особиста назва людини, що надається їй після народження [4, с. 357].

Г. В. Анікіна зазначає, що ім'я – це своєрідна основа, самоідентифікація особистості, що індивідуалізує людину «в нашому багатомільярдному суспільстві. У нашій культурі ім'я дається людині при народженні і, як правило, не зазнає суттєвих змін упродовж життя. У процесі становлення особистості між людиною та її ім'ям ніби вибудовуються своєрідні стосунки, які впливають на формування самоідентичності» [8, с. 4].

Сфокусуємо увагу на приписах ст. 146 СКУ «Визначення імені дитини», до ч. 1 якої ім'я дитини визначається за згодою батьків. Ім'я дитини, народженої жінкою, яка не перебуває у шлюбі, у разі відсутності добровільного визнання батьківства визначається матір'ю дитини [3].

Цікаво, що згідно з ч. 2 ст. 146 СКУ дитині може бути дано не більше двох імен, якщо інше не випливає із звичаю національної меншини, до якої належить мати і (або) батько. Тому, як зазначено у підручнику «Українське сімейне право», «коли, наприклад, батьком дитини є іспанець, то дитина може мати і три, і навіть чотири імені» [7]. Яскравим прикладом є триєдине ім'я Хосе-Мануель-Карлос.

СКУ дозволено або органу опіки та піклування, або суду вирішувати спір між батьками щодо імені дитини (ч. 3 ст. 146) [3]. Як зазначено в науково-практичному джерелі, на практиці батьки або один із них доволі рідко намагаються вирішити цю проблему в судовому порядку. Однак, що стосується права дитини на зміну імені, то згідно зі ст. 18 СКУ якщо дитина досягла 14 років, то вона має право безпосередньо звернутися до суду з проханням про зміну імені [6, с. 208].

На основі зарубіжного досвіду (Данії, Ісландії, Іспанії, Німеччини, Португалії, Угорщини) Г. В. Анікіна радить запровадити офіційний перелік імен, якими дозволено називати дітей в Україні. Такий підхід, за висновками цієї науковиці, сприятиме запобіганню проявам булінгу в майбутньому, забезпечуючи дитині комфортні умови для соціалізації та розвитку [8, с. 5–6].

На нашу думку, з метою забезпечення відповідності моральним засадам суспільства та пріоритету сімейно-правової охорони прав та інтересів дитини доцільно ч. 1 ст. 146 СКУ доповнити абз. 3 та викласти його в такій редакції: «*Дитині не може бути дано ім'я, в якому фігурують:*

цифри;

спеціальні знаки (математичні знаки, типографічні символи, смайлики та емодзі,

міжнародні та фонетичні символи, карткові масті та інші декоративні знаки);

розділові знаки (крапка, кома, крапка з комою, двокрапка, тире, три крапки, знак оклику, знак питання, лапки, дужки, скісна риска, проміжок);

латинські та кириличні літери, що поєднані у якийсь спосіб;

різномовні літери;

нецензурна лексика;

слова, що позначають хвороби, асоціальні явища, ганебні поняття або предметні назви;

прізвище державного та (або) громадського діяча держави-агресора».

Крім того, на законодавчому рівні доцільно вирішити питання про визначення *послідовності розміщення складників подвійного (дуального) ім'я дитини.* На нашу думку, ч. 2 ст. 146 СКУ доповнити абз. 2 і 3 та викласти їх у таких редакціях:

«*Послідовність розміщення складників подвійного (дуального) ім'я дитини може бути з'єднано за алфавітом та (або) за милозвучністю.*

Якщо дитині дано подвійне (дуальне) ім'я, то може бути змінено послідовність розміщення його складників».

У контексті вирішення *антропологічних батьківських спорів* доведено, що: по-перше, ч. 3 ст. 145 СКУ доповнити абз. 2 про те, що спори щодо прізвища дитини можуть бути передані на медіацію за згодою батьків до звернення до органу опіки та піклування або суду; по-друге, ч. 3 ст. 146 СКУ доповнити абз. 2 про те, що спори щодо імені дитини можуть бути передані на медіацію за згодою батьків до звернення до органу опіки та піклування або суду.

Висновки. На підставі дослідження немайнових сімейних спорів між батьками щодо дітей та особливості їхнього вирішення сформовано низку висновків і пропозицій. До систематики немайнових сімейних спорів між батьками щодо дітей належать: 1) генеологічні батьківські спори: а) спір про визнання батьківства; б) спір про батьківство між чоловіком матері дитини та особою, яка вважає себе батьком дитини; в) оспорювання батьківства особою, яку записана батьком дитини; г) оспорювання батьківства після смерті особи, яка записана батьком дитини; 2) антропонімічні батьківські спори: а) спір між батьками щодо прізвища дитини; спір між батьками щодо зміни прізвища дитини (прізвищні батьківські спори); б) спори між батьками щодо імені дитини (іменні батьківські спори); 3) батьківські спори щодо виховання дитини; 4) осідкові батьківські спори.

Запропоновано запровадити до правового обігу термін «*генеологічні батьківські спори*», а також визначено його значення, зокрема: це категорія немайнових сімейних спорів, що пов'язана з походженням дитини (з визначенням, установленням або оспорюванням біологічного або юридичного зв'язку між дитиною та її батьками чи одним із них), що розглядаються в судовому порядку і спрямовані на забезпечення прав дитини на виховання в сім'ї, одержання аліментів, а також прав батьків на участь у її житті та прав на спадкування.

Запропоновано запровадити до правового обігу термін «*антропонімічні батьківські спори*», а також визначено його значення, зокрема: «*антропонімічні батьківські спори*»: це категорія немайнових правових конфліктів між батьками щодо визначення або зміни прізвища дитини, визначення імені дитини, зміни імені та (або) по-батькові дитини, вирішення яких покладено або на суд, або на орган опіки та піклування.

Запропоновано визначення поняття «*батьківські спори щодо виховання дитини*»: це категорія немайнових правових спорів між матір'ю та батьком, що виникають у разі відсутності згоди щодо форм та методів виховання їх дитини.

Запропоновано оперувати в правовому обігу терміном «*осідкові батьківські спори*», а також визначено його значення, зокрема: це категорія немайнових правових спорів між матір'ю та батьком, які проживають окремо, щодо юридичного встановлення того, з ким із них постійно мешкатиме їхня малолітня дитина.

З метою забезпечення відповідності моральним засадам суспільства та пріоритету сімейно-правової охорони прав та інтересів дитини запропоновано ч. 1 ст. 146 СКУ доповнити абз. 3 та викласти його в такій редакції: «*Дитині не може бути дано ім'я, в якому фігурують: 1) цифри; 2) спеціальні знаки (математичні знаки, типографічні символи, смайлики та емодзі, міжнародні та фонетичні символи, карткові масті та інші декоративні знаки); 3) розділові знаки*

(крапка, кома, крапка з комою, двокрапка, тире, три крапки, знак оклику, знак питання, лапки, дужки, скісна риска, проміжок); 4) латинські та кириличні літери, що поєднані у якийсь спосіб; 5) різномовні літери; *6) нецензурна лексика; 7) слова, що позначають хвороби, асоціальні явища, ганебні поняття або предметні назви*; *8) прізвище державного та (або) громадського діяча держави-агресора*».

На законодавчому рівні запропоновано вирішити питання про визначення *послідовності розміщення складників подвійного (дуального) ім'я дитини, зокрема:* ч. 2 ст. 146 СКУ запропоновано доповнити абз. 2 і 3 та викласти їх у таких редакціях:

«*Послідовність розміщення складників подвійного (дуального) ім'я дитини може бути з'єднано за алфавітом та (або) за милозвучністю.*

Якщо дитині дано подвійне (дуальне) ім'я, то може бути змінено послідовність розміщення його складників».

У контексті вирішення *антропологічних батьківських спорів* доведено, що: по-перше, ч. 3 ст. 145 СКУ доповнити абз. 2 про те, що спори щодо прізвища дитини можуть бути передані на медіацію за згодою батьків до звернення до органу опіки та піклування або суду; по-друге, ч. 3 ст. 146 СКУ доповнити абз. 2 про те, що спори щодо імені дитини можуть бути передані на медіацію за згодою батьків до звернення до органу опіки та піклування або суду.

Нові наукові дослідження перспективно присвятити генеологічним батьківським спорам, батьківським спорам щодо виховання дитини, осідковим батьківським спорам.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Муха М. Є. Захист сімейних прав та інтересів в контексті вирішення спорів між батьками щодо здійснення ними особистих немайнових прав та обов'язків щодо дітей. *Захист прав людини в Україні: сучасний стан та перспективи вдосконалення*: збірник тез Науково-практичного круглого столу, присвяченого 74-й річниці проголошення Загальної декларації прав людини (м. Хмельницький, 8 грудня 2023 року). Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2023. С. 91–93.

2. Чернега В. М. Розвиток доктрини сімейного права та її вплив на законодавця та суб'єктів правозастосування. *Часопис Київського університету права*. 2020. № 4. С. 245–250. DOI: https://doi.org/10.36695/2219-5521.4.2020.44.

3. Сімейний кодекс України від 10.01.2002№2947-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14.

4. Сучасний тлумачний словник української мови: 100 000 слів / за заг. ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Дубічинського. Харків: ВД «ШКОЛА», 2011. 1008 с.

5. Проєкт Цивільного кодексу України від 09.04.2026. URL: blob:https://itd.rada.gov.ua/859b6645-5bf4-4a16-91d2-cc3afd654e96

6. Сімейний кодекс України: наук.-практ. комент. / Станом на 01.01.2025 / за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. Харитонова Є. О., докт. юрид. наук, проф. Сафончик О. І. Київ: Видавництво «Норми права», 2025. 432 с.

7. Ромовська З. В. Українське сімейне право: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Правова єдність, 2009. 500 с. URL: https://westudents.com. ua/glavy/70491-vidi-smeynih-dogovorv.html

8. Анікіна Г. В. До питання про право дитини на ім'я. *Актуальні проблеми здійснення та захисту прав та інтересів дітей у приватних правовідносинах в умовах воєнного стану*: зб. наук. пр. / за ред. С. Д. Гринько. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2025. С. 4–7.

Дата першого надходження статті до видання: 21.08.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 14.09.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 03.11.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)